

Gilolo vel Gilolum quæ & Batochina, ex Insulis, quas vulgo nuncupant *Del Moro*, una est. Cælum hic inclemens, & Aer calidus. Ager abundat Oriza, ac medulla cuiusdam arboris, quæ *Sagu* dicitur, ex qua panem conficiunt: è qua etiam arbore Succum eliciunt, quo loco Vini utuntur. Gallinas Silvestres magna copia producit a nostris valde differentes: & vicinum Mare magnam alit testudinum vim, quarum caro ejusdem fere saporis est cum carne vervecina. Incolæ barbari ac crudeles, qui ut olim, carnibus humanis vescuntur. *Celebes* Insula ab Occasu Moluccarum jacet, cum nonnullis alijs, quæ sub eodem nomine comprehenduntur. *Ambon* vicinis aliquot Insulis nomen dat. Peridromus ejus 10 milliarius. Alperrima autem est ac sterilis. Huius Incolæ sunt Anthropophagi, ac Piratæ *Bandan* parvæ Insulæ numero circiter VII, a Meridie Sindarum Insularum ac Moluccarum sitæ sunt, gradu circiter VII Latitudinis Australis: alijs eas ultra gradus IV cum triente ponunt. Harum nomina sunt *Bandan* major ceteris, ac iisdem nomen communicans, *Mira*, *Rosolargium*, *Ay*, *Rom*, *Neyra*, & *Gunnape* omnium minima, quæ continuo ardet: atque ob id deserta est. Hæ Insulæ Nuces Myristicas & Mastichen ex eadem arbore subministrant. Myristica arbor procera & patula est, nostræ Quercui perquam similis. Nuci operimentum triplex. Primum crassius adversus injurias Aeris, venti & imbrium. Alterum membranæ instar reticulato munimento, quod tertium aliud putamen ligneum ambit: membranula illa est Muscatæ flos, qui ab Hispanis *Macis* dicitur, nobile ac salubre Aroma. *Zingiber* quod in hisce omnibus Insulis provenit, duplex est, spontaneum & sativum: hoc illo melius est: Herba *Crocum* refert, radix odorata est & mordax instar Piperis, & quidem Pipere ipso calidior. *Cinnamomum* quod Herodotus in Avium nidis, & præsertim Phœnicis reperiri tradidit, cortex est fruticis, simillimi Malo Punico. Huius cortex ad calorem Solis dehiscens, a ligno avellitur, & paullulum ad Solem detostus fit Cinnamomum, & a canali figura vulgo *Canella* vocatur. Insula *Timor* sita est gradu X Latitudinis Australis. Hæc Sandalum flavum & album magna copia subministrat, quod ab Insulanis Ferro, Securibus, Gladijs & Cultris redimitur. *Borneo* Insula Mercatori ea est, quæ a Ptolemæo Insula *Bona Fortuna* dicitur. Jacet inter Cambaiam & Celebes, proximamque sibi habet Calamianes: parte Australi subest Æquinoctiali circulo, reliqua Boream versus extenduntur. Est autem omnium illius Oceani maxima, crediturque ex quorundam relatu trium habere mensium circumnavigationem: ex aliorum vero ambitum bis c 10 & cc milliarius. Hæc rebus omnibus ad vitam victumque necessariis abundat, Camphoram, Agaricum, Adamantem, Equos pusillos producit, Multi per omnem insulam & præclari portus sunt, amplæ Urbes. *Cabura*, *Taiaopura*, *Tamoaratas*, *Malano*, & omnium præcipua *Borneo*: in qua Incolarum millia viginti quinque. Sita est in palude aquæ marinæ, ad instar Venetiarum. Regem habet Mahumetanum, cum quo nefas nisi per interpretem loqui.

M m m m

INSULA

*Gilolo Insula.**Cæli qualitas.**Soli fertilitas.**Animalium varietas.**Incolarum mores.**Celebes Insula.**Mores.**Ambon Insula.**Soli qualitas.**Bandan Insula.**Situs.**Soli fertilitas.**Borneo Insula.**Situs.**Soli fertilitas.**Urbes.*